

'Het goede doen'

Homo Ludensviering
zondag 25 januari 2015
Ludenskapel, Doorn

Openingsgebed

Jij, grond van ons bestaan,
liefde in ons hart,
licht in de wereld:
inspireer ons om dat licht door te geven.

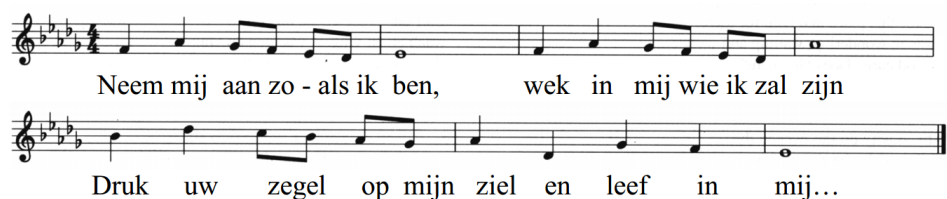
Jij, die we ons niet kunnen toe-eigenen,
groter dan ons voelen,
anders dan ons denken,
erken ons in hoe we jou begrijpen.

Jij, voor sommigen: god,
voor anderen: diepste verlangen,
of gewoon: liefde -
spreid als een engel je vleugels over ons, en over de wereld.

Amen

Zingen

Lied 833 (3 x)

Koncentratie-oefening

Als ik heel stil ben
kan ik vanuit mijn bed
de zee horen ruisen
maar stil zijn is niet genoeg
ik moet ook mijn gedachten losmaken van het land

Het is niet genoeg
de gedachten los te maken van het vasteland
ik moet mijn ademhaling aanpassen aan de zee
omdat ik bij het inademen minder hoor

Het is niet genoeg
de ademhaling aan te passen aan de zee
Ik moet ook mijn handen en voeten hun ongeduld ontmemen
Het is niet genoeg
handen en voeten te kalmeren
ik moet ook de beelden van mij weggeven
Het is niet genoeg
de beelden weg te geven

ik moet ook ophouden met moeten

Het is niet genoeg
met moeten op te houden
zolang ik mijn ik niet verlaat

Het is niet genoeg
het ik te laten varen
ik leer vallen

Het is niet genoeg
te vallen
maar terwijl ik val
en mezelf ontzink
houd ik op
de zee te zoeken
omdat de zee nu
de kust heeft verlaten
in mijn kamer kwam
en mij is

Als ik heel stil ben

Dorothee Sölle, *De langste adem*. Baarn: Ten Have, 1975

Tweeminutengesprek

In het Vondelpark hadden twee volwassenen ruzie. Ik weet niet waarover de ruzie ging; ik hield alleen mijn hond in bedwang, want die blafte onrustig. Toen de één de ander wilde slaan, sprong een vrouw, die net was komen aanlopen, tussenbeide. Ze zei: 'Je moet elkaar niet slaan!' De mannen beheersten zich. Hun gescheld werd rustiger en ze gingen uiteen. Ik liep met de vrouw een eindje op en had de volgende dialoog.

'Waarom sprong je tussenbeide?'

'Ik zag dat ze elkaar wilden slaan. Ik handelde uit intuïtie. Ik ben onderwijzeres. Kinderen willen elkaar ook graag meppen. Dat wil ik niet hebben.'

'Maar wie niet wil horen, moet voelen kan ook pedagogisch zijn.'

'Nee, niet als je volwassen bent. Maar nogmaals: ik handelde intuïtief; ik dacht er niet bij na. Toen ik daarnet die grote kerels zag, werd ik wel een beetje bang.'

'Interessant. Je handelde moreel juist uit intuïtie, zonder erbij na te denken.' 'Als ik erover had nagedacht, zou ik het niet hebben gedaan.'

'Blijkbaar wist je, zonder erover na te denken, wat goed was. Stel dat je een pistool had en met de dood werd bedreigd, zou je dan schieten?'

'Misschien wel uit instinct. Overlevingsdrift.' 'Maar dat tussenbeide komen van jou leek ook op instinct.'

We lieten de dialoog even bezinken, totdat de onderwijzeres zei: 'Je hebt geleerd wat goed en kwaad is. Net zoals je een taal hebt geleerd. Ik heb ook niet over mijn woorden nagedacht. Ik

ben er gewoon tussen gesprongen en heb gezegd: 'Je moet elkaar niet slaan.' Het hele proces ging eigenlijk onbewust.'

'Mijn hond handelde ook uit instinct; die wilde beiden wel bijten. Het kon haar, net als jou, niets schelen wie wat had gedaan. Zij voelde dreiging van beide mannen, terwijl die niets tegen haar hadden, maar tegen elkaar. Misschien voelde jij je ook bedreigd?'

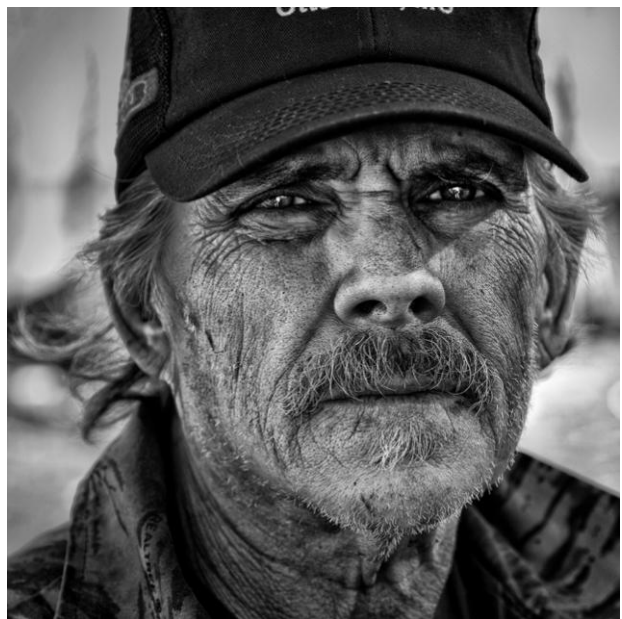
'Nee, ik had kunnen doorlopen. Ik voelde dat ik iets moest doen, maar ook dat was intuïtief. Of ik juist heb gehandeld, kun je alleen achteraf beoordelen.'

'Ik wil weten of je moreel juist handelen instinctief kunt maken. Stel dat ik de moraal van de onderwereld had, zou ik dan instinctief meteen mijn tegenstander doodknallen? Waar kwam bij jou het moreel juiste vandaan?' 'Toeval,' zei ze. Toen gingen we uiteen.

Theodor Holman, *Het Parool*, 29 maart 2014

Johannes 13,34-35

Ik geef jullie een nieuw gebod:
dat je elkaar liefhebt.
Met de liefde die Ik jullie heb toegedragen,
moeten jullie ook elkaar liefhebben.
Daaraan zal iedereen kunnen zien
dat jullie leerlingen van Mij zijn:
als jullie onder elkaar de liefde bewaren.

Wij denken te leven

Wij denken te leven in lijnen
van het begin naar het eindpunt
een stukje weg door de tijd

Weten we niet
dat wij leven in cirkels
van steeds grotere kringen
van ik naar jij
van ik naar jij en jij en wij
van een ik dat versmelt
in een oneindige cirkel
van de eeuwig Andere Jij

Klaartje Muskeyn, *Spiegelschrift*.
Heeswijk: Berneboek, 2013

Je kunt beter iets afmaken, dan aan iets beginnen.

Je moet je niet te snel ergeren. Vooral dwaze mensen ergeren zich snel.

Je moet je niet afvragen waarom vroeger alles beter was;
dat is niet erg verstandig.

Iemand die veel bezit, kan maar het beste ook wijs zijn.
Daar hebben alle mensen voordeel van.
En wijsheid geeft net zoveel bescherming als geld.
Maar iemand die wijs is, heeft een beter leven.
Dat is het grote voordeel.

Ik heb veel gezien in mijn leven.
Ik zag dat een goed mens al jong kan sterven.
En een slecht mens kan een lang leven hebben.
Daarom is het beter om niet al te goed te zijn,
en ook niet al te wijs.
Want dan zou je jezelf schade doen.
Maar gedraag je ook niet al te slecht, en doe niet al te dom:
kies het juiste midden.
Wie de juiste middenweg gevonden heeft, heeft eerbied voor God.

Ik heb gezien, hoe slechte mensen een mooie begrafenis kregen:
ze werden vanuit een tempel naar hun graf gedragen.
Maar goede mensen werden door iedereen vergeten.
Zoiets is moeilijk te begrijpen.

Vaak duurt het lang voordat iemand straf krijgt voor een slechte daad.
En dan denken de mensen: Het is dus niet erg om kwaad te doen.
Een slecht mens kan wel honderd keer iets verkeerd doen
en toch een lang leven hebben.
Ik weet natuurlijk wel hoe het zou moeten gaan:
dat het goed gaat met iemand die eerbied heeft voor God.
Juist omdat hij eerbied heeft voor God.
En dat het slecht afloopt met een slecht mens:
dat zijn leven niet lang duurt, maar zo snel voorbij gaat als een schaduw.
Juist omdat hij geen eerbied heeft voor God.
Maar er gebeuren nu eenmaal dingen in de wereld, die zinloos zijn.
Eerlijke mensen krijgen soms een slecht leven,
en slechte mensen krijgen een goed leven.
Dat is gewoon zinloos.

En daarom zeg ik: Geniet van het leven!
Er is niets beters op de wereld dan eten en drinken en vrolijk zijn.
Ja, een mens moet hard werken tijdens zijn leven, dat hij van God
gekregen heeft.
Maar als je geniet, kun je dat leven aan.

Ik heb mijn uiterste best gedaan om wijs te worden,
en om alles te begrijpen wat er op aarde gebeurt.

Maar er zijn dingen die je niet kunt begrijpen,
ook al denk je er dag en nacht over na.
En ook al geef je jezelf nooit rust.
Zelfs een wijs mens kan niet alles begrijpen wat er op aarde gebeurt
- ook al denkt hij van wel.

Wijsheden

De mens zoekt niet het goede, maar het goede zoekt de mens.
En het goede verwijst naar het heilige

Abraham Heschel, *God zoekt de mens: Een filosofie van het jodendom*. Houten: De Haan, 1986.

Goede menselijke eigenschappen, eerlijkheid oprechtheid en een goed hart, zijn niet te koop en kunnen evenmin gemaakt worden door machines, maar uitsluitend door de geest. Dit kunnen we het inwendige licht noemen of de zegen van God, of menselijkheid. Het is de essentie van ons mens zijn.

Ook al kan een vogel vliegen, hij moet weer landen op aarde.

In tijden van grote tegenslag bestaat het grootste vermogen om goed te doen, zowel voor jezelf als voor anderen.

Tempels zijn niet nodig, ingewikkelde filosofieën zijn niet nodig. Onze eigen hersenen, ons eigen hart is onze tempel. Mijn filosofie is vriendelijkheid.

De Dalai Lama

Lichtstralen XII

Nu gaat de vorm ons begeven,
die bijna duizend jaar westersche zede omsloot,
door alle stormen van leven en dood
handhavende haar menigvuldig streven.

Wij weten niet wat haar zal gaan vervangen:
zal het slechter zijn of wel beter?
Onbruikbaar werd de oude waardemeter,
waar onze harten nog aan hangen,

en wat wij noemden vrijheid, gaat wellicht
verloren.

Maar alle leven stijgt uit God,
rust in hem, draagt zijne livrei.
Iedere levensvorm heiligt Hij;
in elk kind wordt zijn beeltenis geboren
en Zijn hand kneedt elk levenslot.

Henriëtte Roland Holst

1 Ga met God en Hij zal met je zijn,
 jou na - bij op al je we - gen
 met zijn raad en troost en ze - gen.
 Ga met God en Hij zal met je zijn.

2. Ga met God en Hij zal met je zijn:
 bij gevaar, in bange tijden,
 over jou zijn vleugels spreiden.
 Ga met God en Hij zal met je zijn.
3. Ga met God en Hij zal met je zijn:
 in zijn liefde je bewaren,
 in de dood je leven sparen.
 Ga met God en Hij zal met je zijn.
4. Ga met God en Hij zal met je zijn,
 tot wij weer elkaar ontmoeten,
 in zijn naam elkaar begroeten.
 Ga met God en Hij zal met je zijn.

Woord van zegen

Zegenen is
 met de zachte kracht van ons denken,
 voelen en handelen,
 elkaar het goede toewensen.

Laten we ons wensen
 dat we regelmatig stil worden om ons in te keren.
 En laten we in deze stilte altijd weer gezegend worden
 door ons diepe vertrouwen
 dat we in staat zijn voor het goede te kiezen.
 En dat we in het goede God ontmoeten.

Vincent van Gogh (1853-1890): De barmhartige Samaritaan
olieverf op doek (73 × 60 cm) – 1890. Museum Kröller-Müller Museum, Otterlo